

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

БИЛАНС 1916. ГОДИНЕ

Година 1916. завршује се. Тим поводом од интереса је бацити један општи поглед на догађаје године на измаку и на садашњи ратни биланс.

Година 1916. може се упркос свима привидностима сматрати као одлучна година рата. Она је несумњиво решила европски рат, и то у корист нашу и наших великих Савезника. Покушаћемо, да то чињеницама докажемо.

У своме досадашњем току европски рат је пролазио кроз разноврсне фазе. Ратна срећа је била често променљива и у главном ђудљива, као што је то најзад био случај у свима досадашњим великим војнама. Друга половина 1914. године, као и цела 1915. година обележена је неизмерним напорима Немачке, да ма којег од својих главних противника усколеба, победи и нагна на закључење засебног мира. Ти врховни напори, као што нам је познато, пропали су. Они су достигли свој врхунац на почетку 1916. године, када је у месецу фебруару предузета грандиозна офанзива немачког кронпринца против Вердена. Немачка је тада била на врхунцу своје војне снаге, док су Савезници били тек у пуном развићу својих војних средстава. Прва половина 1916. године обележена је очајним напорима немачких армија, да се дочепују Верденске твр-

ђаве и да компромитују француски фронт. Храбре француске трупе дале су надчовечански отпор и успеле су да зауставе кронпринцове армије на неколико километара пред Верденом, пошто су им задале небројене губитке. У одсудним тренуцима по Верден отпочела је силна англо-француска офанзива на Соми. Немци су били принуђени, да велики број трупа са Верденског фронта баце у Пикардију и да обуставе офанзивне покрете против незаузимаљивих утврђења на обалама Мезе.

Познат нам је развој операција на Соми. Офанзива наших Савезника обављана у више махова успела је да јако поколеба немачку отпорну снагу. После нечувених губитака Немци су били принуђени да се ограниче на дефанзиву, примајући с времена на време страховите ударце од стране Савезника. Верденска кампања била је свим компромитована, и она је крајем 1916. године у току две снажне офанзиве француских трупа завршена потпуним поразом. Борбе пак на Соми настављене су даље, и цео њихов ток, без иједног изузетка, испољава стварну и непоколебљиву надмоћност Савезника.

Сређина 1916. године обележена је једним крупним ратним догађајем — офанзивом генерала Брусилова, којим је у току

неколико недеља избачено из строја преко милион аустро-немачких војника. Ова офанзива не само да је осујетила сваки офанзивни покрет Немаца на западном фронту, већ им је предочила и огромну опасност, која им прети са истока. Она је послужила као сјајан доказ вредности јединства фронта.

Румунска кампања предузета од Немаца није изменила ниуколико ратну ситуацију. Немци су окупирани истина већи део румунске територије, али им то није довело ни стратегијских резултата ни материјалних користи, пошто су сви депои намирница били уништени. Напротив, овим завојевањем борбени фронт је за Немце проширен, а њихова војна снага још више ослабљена услед великих губитака, претрпљених на румунском фронту.

Један од најважнијих догађаја прошле године је постанак снажног мађедонског фронта, који је стекао ранг великих фронтава. Досадашње операције вођене на њему показале су и ту надмоћност Савезника. Многобројни поразни бугаро-немачких трупа крунисани падом Битоља јасни су докази овога.

Али најважнији догађаји из 1916. године, који ће утицати пресудно на решење рата јесу следећи. У току минуле године Савезници су успели да у техничким средствима дефинитивно надмаше Немце. Надмоћност Савезничког ратног материјала успостављена је ко-

начно на свима фронтовима. Други фактор је економска криза у непријатељским државама, која је постала особито акутна и која у највећу бригау баца Немце и њихове савезнике за идућу годину. Најзад, наши непријатељи исцрпили су своје резерве. Бројна снага њихових трупа опала је огромно, док је Савезничка нарастала до невероватних размера. Све то осигу-

гурава коначну победу Савезницима. Немци то знају и зато су се послужили свима средствима да дођу до мира.

Непријатељска штампа прориче мир у идућој години. Она има доиста право. 1917. година донеће човечанству мир, али ће тај мир Савезници диктирати и њиме ће бити обезбеђена за сва времена права и слобода човечанства.

Б. Лазаревић

Са српског фронта

— Из мојих белешака —

Чуке — Δ 1212.

У мојим рукама налази се оперативни дневник другог батаљона 39. бугарског пука — од бугарске мобилизације, 8. септембра 1915, до 16. октобра 1916. год Сваки дан је забележен рад тога батаљона. Оба пука, први пут, ушли су у борбу на Чукама. На дан 16. окт. 1916. год., бројно стање овог батаљона било је: 1. штаб, официра командант батаљона, 10 официра, 3 канц. официра, 59 подофицира и 1070 редова. Свега дакле 1.148. Њихови пукови имају 4 батаљона. Према томе, бројно стање 39. и 40. пука износило је 9144 војника. Догађаје томе броју, бројно стање 10 пука, који је већ једном попуњаван бугарским 2. пуком, и 55 пука, на ње те имати приближно бројно стање бугар. војске на дан 28. октобра преко ноћ кад су појачања стигла.

О нашем бројном стању нећу данас ништа казати. Биће зато времена.

Наше трупе су се сувише напред истакле да би се заузети

положај утврдио и осигурао. Бугари су спремали контраанал рачунајући на резерве које су им дошле. Ноћ је била без месечине.

Са знатним снагама Бугари су напали. Одбијени они су још дваред нападали и успели да поколебају наше редове.

Наше су се повукли до некле. Било је врло критичних тренутака. Срећа је још у томе, што је то исто и још у већој мери било и код Бугара. Они нису умели или смели да искористе наше повлачење. После пола ноћи почео је у борбу да улази, батаљон по батаљон, како се долазило, 39. и 40. пука. За овим у зору и 40. пук.

«Ми смо — вели бугар. официр — улазили у борбу батаљон за батаљон, без одређеног циља, без везе лево и десно. Ушли смо клинови у унакрсну ватру наше пешадије, минобацача, бомби и мина — рововске бомбе —

ФЕЉТОН

Дим. Јефтовић — Полимац

ЦАРСКА ПРАТЊА 1917.

Војнички сан на издисају старе године.

Стара Година беше на одру скрстала руке и вечно склопила очи; Црни Орли се јате; слушам брујање звона и марша посмртне звуке: они што Српство мрзе, мрца на гробље прате.

Спровод се некуда креће и свуда по крви гаца и Црне Заставе многе сандук до гробља краше, а народ оторчен свуда на њих камење баца: «Иди Годино Црна! Никад не дошла више!»

Пратња.. Цареви.. Свите... Спута склања се свако, али са главе кацу нико скидао није!.. На гробљу спустише мрца, ту се отвори пак'о; хиљаду сотона црних из њег грнуше: «Иди је?»

Где је Година Стара? — из пакла гласови аборе: «да своје грехове плаћа што их одавно заче

да веда страдања шта су кад се злочини творе. Хиљаде хиљада душа данас пред Богом плаче

Четири државе, данас сваке несреће носе и њихна четврт краља без свог су престола знајте: хиљаде богатих људи данас са штапом просе... Где је Година Стара? — Амо злочинца дајте!»

Пођоше цареви тужни да њеном сандуку кроче угаше Годину Стару, у гроб је спустише тада па над њом скрстише руке и сваки пљукати поче: «Збогом, о, срећо наша! Што нас остави сада?»

Гробари кар гробари... посао свршили веће... Кад црну Голину Стару и тешким плочама скрише, Златно роди се сунце и Нова Година среће свима без Дома што су и који у ропству баше.

Васкрс.. Брујање звона.. Химне омају звуке... силне насташе битке: хуне порази прате, о дивни Градови Српски у наше падају руке и српске Заставе Свете на сваком Дому се јате.

М. Вељић

У ОЧИ НОВЕ ГОДИНЕ

Гавда Обрен, човек педесетих година, беше се свакуисао из једне вароши Нове Србије преко Битоља за Солун. У Солуну ојсео је у једном хотелу близу железничке станице. И соба, и ходник, бежу препуни српских избеглица. Они пак, који се свакуисаху из Београда, пошто није било места да се склопе по хановима и омањим хотелима, на отвореном простору, пред железничком станицом, распакиваше сандуке, наместише кресе у десетине пећи и под ведрим небом, валожени киши, ветру и зим настанише се са ситном, слабом и нејаком децом, стојички трпећи велику беду и невољу и

...нас је подухватила ваша артиљерија у зору тако, да смо запали у положаје на напредни натраг.

Потпомогнути у зору, а нарочито око 10 сах. јаком артиљеријом, наши су пошши напред. Понова су освојени напуштени положаји, топови и митраљеви; а повраћени и 2 митраљева које су преко ноћ бугари запленили.

Тога дана је, између осталих, 39. пук бугарски претрпео погубију, која ни најмање не уступа погубији Бугара на Кајмакчалану. Цео пут куда се Бугари повлачили носут је лешевима. Има места, где су камењари и поља претрпана лешевима.

На све стране растурени раници, шипљив, ћебад, шаторска крила крваво одело, сивна муниција, растргнута удова, лешевина, лешевина један до другог — један преко другог.

Заробљивање је тога дана било у маси. Само на фронту Н. пука заробљено је око 700 Бугара. Запленило: 2 хаубице, 4 мерзера, 8 пољ. топова и 12 митраљева.

Од 39. пука остало је 700 војника. Сем осталих пукова, за које немамо података.

Наравно, да смо и ми имали знатних губитака, нарочито у ноћној борби, али ни издалека у оноликом броју као Бугари.

— Наставиће се —

ГРЧКА ШТАМПА

„Фос“: Одречан одговор.

Јуче се сазнало да је атинска влада предала одговор на последњу савезничку ноту. По истој вест, одговор је одречан.

Ништа се новије о томе није досад сазнало.

По једном гласу, прекинут је саобраћај између Пиреја и Керачинија. Атинске новине тврде да је влада преузела ту меру да не би устаници долазили у споразум са везвезелистима из Атине и Пиреја. С друге стране јутарње новине доносе да су Савезници прекинули телефонску везу између пристаништа, Пиреја и окружног начелства.

„Елас“: Грчка и Италија.

У Италији има велики број људи, политичара и новинара, који на разне начине суде о грчком новоме стању. Али ми не верујемо да би се службена Италија усудила (да би смела) да изрази супротна, осећања и да надајући се у скори повратак... Обрен је посматрао како се наш свет мучи, да би спасао живот од суровог непријатеља, која је био ушао у земљу да је опљачка и уништи, па му дође нешто на срцу тешко... По том, погледа горе, к небу, јави се она лепа, дивна српска вада и сам себе поче да теши.

— Не! Не по стоти и хиљади пут: не! Србија ће постојати, она ће живети! Нен ће живом бити онако исто леп, пун живота, пун свега и свачега, као што је и био, док ју непријатељ није покорио! Нико тако лепо и угодно не живи, као што је наш народ живео. Ја сам видео како живи народ овде и не може се рећи да је то живот. Да овде живе животиње а ми у Србији живимо. — Судбина је хтела да

своју политику о питању коме је Споразум већ дао монахан правац, признавши Привремену Владу и одредивши своје заступнике код ње. Благонаклопа политика Савезника према Грчкој је све векова непроменљива политика, јака, која не подлежи изменама. То је политика заједничких интереса против заједничких непријатеља, јака данас него ма кад раније, то је политика која штети приврши помоћу

кога су мали народи задобили и учврстили своју слободу и видели како се њихове границе шире и обухватају неостлободјену браћу. Нити мислимо да је ма кад Италија изнела мишљење које не би било у складу са схватањем Споразум, нити пак њена последња нота има обележје неслагања, због кога би се у Атину треба до веселати а у Солуну изражати жалбе. —

Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —

Солун, 31. децембра

У току јучерашњег дана биле су на више места снежне буре. Непријатељска артиљерија била је доста активна на завјутку Црне Реке.

Ваше наших извидничких одељења послато је ка Преспанском језеру.

Француски коминике

Париз, 31. децембра.

У Вогеизима, уз садејство француске артиљерије једна је извидница продрла у немачке ровове, редуцирала браниоце и заробила војнике.

Обична канонада на осталом фронту.

Румунски коминике

Јаш, 31. децембра.

Непријатељ је у више маха нападао после јаке артиљеријске борбе, наше положаје у долинама Ојгуза, Сланника, Касине и Сушице. Ови напади нису круни сани успехом. На осталом фронту на Карпатима код Дорне, Серета, на Дунаву до Црног Мора борбе без великог значаја и пушкарање.

Руска флота је спречила својом артиљеријом ракове на утврђивању положаја око Тулкра.

Јаш, 31. дец (доцније)

Између долине Ојгуза и долине реке Сланнике непријатељ је наставио нападе, али је заустављен. На планинском фронту између Дорне и долине Ојгуза артиљеријска и пешачка борба. У области Касине и у области Сушице непријатељ стално напада. Наше трупе одржавају своје положаје. Ми смо извршили противнападе југо западно од долине реке Касине. Непријатељ је био одбијен и приморан на бегство. Претрпео је велике губитке. Запленио су три митраљева.

На осталом фронту, на Тутин и Серету узајамна артиљеријска борба и пушкарање.

На Дунаву до Црног Мора у зајамна артиљеријска борба. Руски су авионами бомбардовали киломерације непријатељ. трупа у околини Тулчеа.

Италијански коминике

Рим, 31. дец

На фронту Трентина артиљеријска активност од наше важности. Непријатељске батерије бомбардовале су наше пољске болнице код Андрава, и ако су мале заставе црвеног крста. На је било жртава.

Артиљеријска се је активност повећала на фронт Јулајанских Алпа.

Ноћу између 29. и 30. децембра једна непријатељска ескадрила авионами бацала је велики број бомби у близини Аквилеје; рањена су три човека. Наше су батерије обориле један непријатељске хидроплан и авијатичари су заробљени. Два наша авионами бомбардовала су успешно авијатичарски логор код Просека и хидропланску станицу код Транског пристаништа. Авионами су се неопштећени вратили.

Руски коминике

Петроград, 31. дец.

Западни фронт. — Немци су са великим снагама напали наше одреде источно од села Каличем. Напоном ватром и против наредом одбијени су сви непријатељски напади.

Јужно од села Зубално између Владимира Волинског и Луцка, 10 врста јужно од Кисемена непријатељ је употребио затупљиве гасове који нису доспели до наших ровова.

Румунски фронт. — Јужно од реке Ојгуза непријатељ је напао наше одреде и приморан их је да се мало повуку. Напао је та

које и Румуне западно од Монтастирке — Камурод, на реци Касини, али је био одбијен.

У тој области сами су Румуни предузели офанзиву и одбацили су непријатеља на висе 10 врста јужније.

Наше су трупе одбиле све непријатељске нападе у области северно-источно од Кампани на реци Сушеци, близу Котумкали 8 врста југо-источно од утока реке Бузаа.

Енглески коминике

Лондон, 31. дец

Наше су трупе продрле претпрошле ноћи у непријатељске ровове северно од Араса и имаде заробљеника.

У току јучерашњег дана јака артиљеријска борба на разним тачкама између Ранкура и Хебтерна.

Ми смо бомбардовали непријатељске ровове северно од Рансарта.

ОДГОВОР САВЕЗНИКА

— Коментари француске штампе —

Париз, 31. децембра.

Главни интерес Савезничког одговора лежи у искреној и свечаној изјави о циљевима, које Савезници имају у рату. То је први пут, да се они овако групују и да им се даје сва њихова вредност. Просто њихово набрајање намеће духу карактерности. Или ће они бити потпуно постигнути или ће Немачка бити за Споразум стална опасност и првом приликом ће опет отворити крвопролиће.

„Матен“ пише: „Нема ниједног међу побројаним циљевима у ноти, који би показивао вулгаран дух завојевача и амбиције. Било да су у питању санкције, накнаде или гаранције, ништа се не оправдава друкчије него жељом да се у Европи заснује трајан мир. Ми смо узели Сједињене Државе за сведока наше непоколебљиве одлуке, да подигнемо нов свет на основама, које ће обезбедити од свих нових напада.“

„Пти Паризјен“ пише: „Г. Вилсон моћи ће бити задивљен по јавношћу докумената и брзином са којом смо одговорили на њихова гледишта. У будуће је доказано да Споразум нема шта да крије. Да ли ће наши противници бити исто тако искрени?“

„Ехо де Пари“ пише: „Речи које су одјекнуле незаборавне

су са своје лојалности; својом снагом оне дају Савезницима величанствене победе. Наши борци оправдаће ове поносне речи.“

КРУПНЕ ОБМАНЕ

Кајзерова наредба војсци

Кајзер Вилхелм упутно је о Новој Години ову наредбу војсци и флоти:

„Протекла је још једна година, свирепа у жртвама и борбама, али богата у успесима и победама. Сви непријатељски напади на истоку и западу, у току прошле године, сломили су се о ваш хероизам и вашу оданост.“

Скораније операције у Румунији допринеле су да се ваша храброст окити новом славом.

Највећа поморска битка у прошлој години, битка код Скагерата, и акција наших сумарена обезбедиле су мојој флоти славу и давање будућих генерација. Ви сте били победоносни свима бојним пољима: на суви и на мору.

Изнанредан оживљавајући ратни дух, ваша воља да победите и ваша љубав према отаџбини за мене су нецењиве гаранције, да ће нам крајња победа припасти прејсвршетканаступајуће године.“

*

Ова наредба Кајзера Вилхелма војсци и флоти није друго него једна крупна обмана. У њој он кити своју велику војску новом славом, што је успела да малу румунску војску потисне са једног дела њене територије. Међутим, на главним, решавајћим фронтovima, та велика војска, по признању Кајзерову, успела је само да сломије нападе непријатељске. Али је ипак „побеђивала“ на свима бојним пољима: на суви и на мору. А битка на Сом? А крави Верден? А Брусилловев страховити удар у Волнији и Галицији? А наш скромни, али славни Битол? Па онда „највећа поморска битка у прошлој години“, битка код Скагерата? Она је обезбедила кајзеровој флоти славу и давање генерација, ваљда зато, што је побегла, општећена и ослабљена, испред силног непријатеља и што се у опште више није смела појавити? Славу за сумаренску акцију нико и не спори кајзеру Вилхелму и његовом народу. С таквом славом поносиле су се увек гусари и поморски разбојници. Нека му та слава послужи као утеха у

страдамо, јер су нас нападе две царевине и једна краљевина. Али ми ћемо све њих победити, јер су наши Савезници јаки... Ја у нашу победу не сумњам!

У очи нове године дан беше у Солуну мјгловат, облачан и туробан исто онако као и Обренова душа. Ваздух у соби гушио га је а ваздух у кафани давио. Зато изађе из собе, спусти се низ степенице и нађе се близу трамваја.

— Куц, куц, куц — и он ми већ досадв. Идем лешевине.

Упути се право на престаниште. Тамо је имао најрадије. Тога дана затече улицу пред престаништем закрчену од топова, мази, коња и другог ратног материјала. Срце му се на мах раскрави, душа живахну и поче да машта, како ће се непријатељ српски

врло брзо да скрха и сасвим у ништи.

— Их-а, што бих волео да све ово ваде и они наши који су остали у отаџбини да пате и трпе све муке од непријатеља. Они не знају ништа. Знају да тугују за нама и већ сви држе и верују или да смо изгинули или да смо заробљени.

Газда Обрен беше весео и ту своју радост хтео је да саопшти коме другом Србину и зато се брао упутити престанишном улицом. На пучени морској било је још великих лајања које су чекале ред за искрцавање људства, сток и ратног материјала.

У вироши беше као и увек сивна јурнава и галама. Савезнички аутомобили јуре улицом и носе шљунак и туцањ измешани ради навишања улица. Многобројни људи крећу се на све стране,

чују се разни језици — па међу њима и српски. Учени се газда Обрену да сви раде, само не ради он, већ шетка се в база бес послен по Солуну. Међутим, газда Обрен је научио да ради, и зато што је много радио, био је прлично стекао, али сада све је то уништено; добро кад је само спасао голу душу.

Виде да се Грци спремају да нешто дочекају и сети се да се сва та спрема чини за дочек нове године.

— Ах! Сутра је нова 1916. година Их! Боже! У каквим је тешким приликама сви ми дочекујемо. Ова ће година бити можда најгора! А ко то пак зна — може бити она година и најбоља ако се будемо вратили у отаџбину!

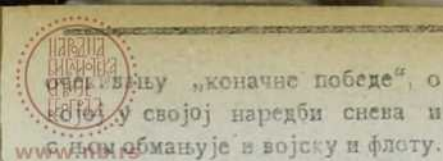
Паде му и криво и жвао што види да Грци весело спремају да

дочекају Нову Годину а Српски Народ цео увијен је у црно.

Стрже код Беле Куле. Сави и упуту се на више. Подало стиже у камени мајдан. Ваде како радници туцају камен. Међу радницима по снајкачама ваде да има и Срба. Спази и два попа да туцају камен. Прекрсти се и паде му жао. Тамо даље виде где је туцао камен и један учитељ, кога је познавао. Приближи му се и упита га.

— А зар и ти туцаш камен?

— Тако је време наступило, газда Обрене и мора се радити. Газда Обрен уздахну лубоко и узбраним коракот удаљи се од мајдана. Поче се петити уз брдо. Хтео је да има што веће видик, што већа хоризонт. Желео је да се удаљи на вироши, да би

оде и њу „коначне победе“, о својој наредби сена и обманује в војску и флоту.

Страх Бугара

Један значајан чланак „Мира“

Женева, 31. дец.

Велики независни орган у Софији „Мир“ чије су извештаје од почетка недржављанства врло значајни, публикује један чланак последњих Рабаје „О националној ситуацији и ратној перспективи“, чланак је од великог значаја него онај који је пу-

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Савезничка нота.

У ноти, којом су Савезници одговорили на предлог председника Вилсона о миру плажу се опширно и отворено циљеви ових у рату. Они траже пре свега успостављање Србије, Белгије и Црне Горе као и одштету за све учињене штете, за тим евакуацију окупираних области Француске, Русије и Румуније, гаранције за економско развиће свих народа и осигурање њихових граница, по том ослобођење свих подјармљених народа под Аустријом и Турском. Истовремено се у ноти набрајају сва зверства почињена од централних сила у овом рату.

Чим добијемо текст Савезничке ноте, објавићемо га у целини.

Одликован.

Наш посланик у Паризу, г. Миленко Веснић, одликован је Орденом Белог Орла другог степена. Честитамо г. Веснићу за службу одликовање.

Једна забрана.

Из Беча јављају у Берн да је забрањено путовањима која долазе из Бугарске да понесу са собом храну више од 36 часова. Ова забрана важи и за путнике воза Берлин—Цариград.

Аустрија жели мир.

Из Мадрида јављају да се у званичним круговима те вароши зна да Аустрија пресири Немачку да јасно и искрено изјави своју вољу за мир. Аустрија, налазећи се у врло општој кризи,

блажован у истом листу 18. нов. Лист овако завршава: Поред великог нашег пожртвовања и нашег хероизма, ми смо један на род у врло негодном положају. Док се велике нације боре за спотску превласт, ми се Бугари боримо, на мање на више, за нашу egzистенцију.

Не забравимо да су наши пријатељи на вратима наше отаџбине, очекују нас нова искушења и ми морамо праву да се покажемо безбедни. Данас, ми не можемо веровати на будућа крај рата“.

желу по сваку цену мир. Она не може закључити сепаратан мир, јер су трупе са немачким трупама, али ће у будуће имати велики утицај на своју савезницу како би била мирољубива и како би предложила услове које би Споразум могао да прими.

Новац за Србију.

Лица која шаљу новац преко Обавештајног Бироа нашег Црвеног Крста нека јављају своје ближе адресе, а војници поред броја поште, батаљон, чету или команду, да би им се могле испоручити признанице, пошто се ове могу слати само званичним путем.

Г. Павлов познаницима.

Госп. Павлов, руски инжењер, јавља из Париза свима заинтересованим својим познаницима, да није могао испоручити Поштом у виду пакета и писма из разлога што је лађа на којој је путовао потонула заједно са свима стварима на њој.

Турски делегат.

Из Рија јављају да је султан владом наименовао Осман Назим пашу, бившег турског посланика у Берлину, за делегата Турске у администрацији на територији коју су Бугари-Турци и Немци заузели у Румунији.

Турци се буде.

Из Швајцарске јављају да се званична турска штампа не заноси илузијама да ће последица победе централних сила у Румунији припомоћи брзом савршетку рата. На против турски политички кругови почели су да раз-

машљају мало дубље о томе.

„Галин“ орган младотурака, пише: Потребно је да мало боље размотре догађаје они који мисле да прилике у Румунији наговештавају мир који се приближава. Споразум ће продужити рат ко краја“.

Богинја у Пешти.

Из Будим-Пеште јављају да велика епидемија богинје бесни у вароши и околини.

Санитетски је Савет наредио општинским властима и становништву да је предузео најстрожије мере да спречи ширење заразе.

Експансионе везе.

Из Беча јављају да ће секретар трговачке коморе и индустрије у Бечу држати ових дана у Софији једну конференцију о средствима које треба употребити за развиће економских веза између Аустро-Угарске и Бугарске.

Једна делегација важних трговачких комора није због тога у Софију.

Завера против Немаца.

Из Женева јављају: Према информацијама из дипломатског неутралног извора, пожар војне школе у Софији, у којој су били смештени Немци, који су радили на германизирању Бугарске, је сте резултат једне велике завере. Бугарска је штампа примала наредбу да изјави да је пожар проузроковао незнатне штете.

Истрагом је откривено да је ватра отпочела на једанаест места. Атентат се приписује странкама које мрве Немце.

Пажња

Извештавамо наше читаоце, да уплату новца за Србију не прима више Финансијски делегат, већ Обавештајни биро Црвеног Крста са седиштем ул. Андигонидон бр. 6 хотел Мазарет, који отправља новац за Србију најбрже, најсигурније и без икаквих трошкова.

Позоришне вести.

Гђица Надежда кћи гђе Миле и Атанасије Црвенића чиновни Минист. Грађевина, пошто је предходно положила пријемни испит на талијанском језику примљена је за редовног ђака државне академије Santa Cialia у Риму у одељењу за изучавање драмске уметности и књижевности

Младој ученици желимо успех у науци.

Ч. туља.

Наталија, двогодишња кћи нашег учитеља Ђоше Напољина из Велеса, преминула је другог дана Божића. Нека је покојници рајског насеље, а ожалостеним родитељима наше саучешће.

Бесплатан календар.

Врховна Команда дала је у штампу „Мали војнички календар“ за 1917. годину. Овај ће се календар бесплатно раздавати писменим војницима.

Премештај генерала Калариса.

Атински „Емброс“ јавља, да је генерал Каларис, садашњи шеф I војног кора поднео молбу за премештај Познато је, да је он главни виновник догађаја од 1. децембра.

Концертат.

Супрузи Станислављевић приређују у гостионици „Њу Јорк“ данас, 31. децембра, српски концерт уз братско суделовање г. г. Савића, певача и С. III кочичара.

Један део чистог прихода намењен је српским рањеницима Програм врло одабран и у српском духу. Свира српска музика. Почетак у 9 часова вече.

Благодарност.

Госпођица Мари Д. Матајде, управитељка школе америчке мисије у Битољу предала је начелству окр. битољског 100 комада нових дугачких кошуља за болницу. Нека је и овим путем хвала племенитој дародавци.

Захвалности.

Француски војник, Јозеф Тубен послао је преко олд. француског консулата срп. Генерал. консулату 50 франака, као свој поклон за храбре српске рањене и оболеле војнике.

Генерални Консулат изјављује и овим путем војнику Тубену своју захвалност на овој његовој племенитој пажњи.

Рањеници и болесници француске резервне болнице бр. 14 сектор 502, шатор бр. 9 изјављују своју најдубљу благодарност госп. Dr. Dethan, господ. Verqinere и сержану г. Bellot, који приликом њиховог празника Христовог Рођења и Нове Године не пожалише труда да нас што боље образују разним по-

клонима и забавама који ће нама Србима, остати највећа и најлепша успомена.

Још једном нека им је велика влада

Да се јаве.

Да се јаве Владимиру Комесарија ради хитног саопштења: г. г. Стеван Мјалићевић подан. писар, по бр. 2609; Митар Ковић и Влад Сротеновић учитељ по њиховим молбама 2753, 2750.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски авијациони извештај — Солун, 31. децембра 30. децембра сем артиљеријске ватре није било ничега важнијег.

Криза у Аустрији

Цирих, 31. дец.

„Наје Фраје Пресе“ објављује песимистичне изјаве аустријског диктатора исхране пуковника Хефера, које наговештавају велике тешкоће и нове жртве. „Подаци о румуном плену, вели Хефер, нетачни су, осим тога има тешкоћа за транспорт, пошто су жељ. пруге уништене. Ми морамо вршити пренос Дунавом, а он је залеђен до фебруара“. Доктор Хефер је по том изјавио, да ће и Аустрија добити удео у плену, да би демантовало вест, како ће сав плен уасти Немачка. (Рад.)

Споразум и Грчка

Париз, 31. децембра

Говорећи о прјему ултимату ма од стране Грчке пише Полиб у „Фигару“: „Цела ствар онога, кога Кајзер назива Гњом јесте да добије времена. Наше је да не изгубимо моменат. Нема више игре на подвале. Немачки маршал који је примио ултиматум зна Камлетов монолог „Бити или не бити“.

„Матен“ вели: „Све док не добијемо извесност да нећемо бити обманути блокада се мора наставити са истом строшом. А ту ћемо извесност имати кад сви топови грчке војске пређу коринтску превлаку.“

Клемансо пише у „Ом Анмене“: „Као што се могло чак предвидети, Константин је првмо ултиматум са истом искреношћу као и раније.“

Остали листови пишу у истом смислу (Радио).

Уништени цепелини и хидроплани

Лондон, 31. дец.

„Дејли Прес“ јавља, да је један пожар у Келу уништирао 2 цепелина и 24 хидроплана. (Радио).

се спасао од галаме и силне веве.

Газда Обрен се попе на врх брда — иза дебеле зидине и седе на камен да се мало одмори. Извади из кутије српску цигару и паде му жао што је последња. Припали цигару, поче да пуши; извади часовник и виде да је два по подне.

— И — ха! Кад пре? Данашњи ручак ја сам провео у шетњи.

Баца поглед на залив и тамо доле на дно — при самом уласку, спази како се четири лађе крећу к Солуну.

Одморен, диже се и пође иза зидине, пок не стигне више Зејтинлика.

— Сутра је Нова Година. Како ће је дочекати моји код куће и како ће је без мене пров. ств, ако су их Бугари оставили

живи. Ах! То нису људи! То су дивљаци, прави су зверови! — Платиће они све то скупо. Србин не воли наком ништа да опрости.

Газда Обрен погледа дуж вруге и виде велики број војничких шатора. А тамо даља, испод магле, спази српске планине и срце закуца му силно, брзо...

— Ах! Велики Боже! Коју да се жив вратити да видим наше, високе и велике планине! — Наша родна поља и зелене ливаде. А шта ће се рећи за дивље лужњене где славуја и канаринке певају! Наша је Србија прави рај!.. А гледај тамо! Пуво је шатора. Ономад их није било. Чим шатори ничу као печурке, значи да долази војска. Ах! Боже Боже, ускори дан нашег повратка у отаџбину, јер је тешко живети у туђој отаџбини а још теже је тек робовати туђину!

Време је одмичало, пролазило а он га није осећао. Кад стигне у хотел, лампе бежу упале и из кафане жагор људи који су пили шпиртуљу, допирало је до њега... У соби упали свећу, поручи кафу и седе на кревет да се одмори. Око дванаест часова уђе у собу Милан железничар, и мало наквашен, место да назове Бога, каза Обрену;

— Сретна ти, газда Обрене Нова Година!..

— Овако нека буде срећна Франц Јосифу и Фердинанду!..

САОПШТЕЊА

— Ратарцима ср. јаченског окр. смедеревског. Преко Обавештајног бироа Срп. Црв. Кр. та поменично сам јавио за све и тражио извештај о нашим

породицама, кад будем добио извештај доставићу вам. Поздравља вас и честита вам нову годину ваш Мил. С. Дрежаковић поруч. бр. 84.

— Света Дим. Милошевић, честита Нову Годину својим рођацима, пријатељима и познаницима.

— Сви царински чиновници, који су на војној дужности да се јави вриемно Царинској Делегацији у улици Булгарактов, бр. 35, како би им се могла доцније саопштити наредба Господњег Министра Финансија Цбр. 303.

— Антон Спасојевић наредник на положају има карту оригиналну од своје жене Јулијане. Моли се да јави своју адресу Сретену Јовановићу нар. музике Краљ. Гарде да му карту пошаље.

— Тодор Кретић војвода и Алија Османовић из Кулакова, да предстану благодјелцима олд. консулата, ради пријема новца.

— Александар Мјалићевић војник у чети телеграфских приправника, да се јави канцеларији Владичих Комесара, ради саопштења по својој молби по бр. 2671.

— Моли се г. Милош Вучић нар. посланик, да изводи доња у канцеларију Владичих Комесара ради извесног хитног посла.

— Арт. поручник Андреја Стефиновић лежи тешко рањен у руској резервној болници, соба бр. 4; моли пријатеље, другове и познанике да га повећују.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 левта и 1 драхма

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ извеск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

145

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, нотаре — шпартана и немшпартана. Коверти, Уперијуна хартија;

ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне какавоће.

ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих какавоћа, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОТУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија и за повез књига и протокола.

КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање посетница у најредно лепим мустрама.

МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акциденц.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ
32—60

СИНОВИ Г. А. ЗЕРЕР И К^о ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Безамантерије, чаршја, бижутерије, мерица, чипела, панталона, платна, мушени, Париских артикала, женске кофешчије, гвошћарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Синовијалетети:

Нестос	Кики	Дан.	1.—
„	Глубек	„	0.80
„	Јаки	„	0.65
„	Афрос	„	0.50

120—

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове по модне робе

МЕРКАДО ЛЕСИА

улица Венизелос бр. 81.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господе, а даме, на г. г. пешадјске и војничке офцијаре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских палето-а од павла, штофа и т. д. најелегантнија крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели шафови за костиме, велике ширине од шевина, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 62—

Штампарња Адварено

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА

са везувске лаве

КЛУЧА КРВ КО ЛАВА —

ЦРНО И БЕЛО

у бурликама и на прчму, у магацину Ираклијеву улици бр. 7—сокачић.

Апогерија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА

М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП.

добила је велику количину талијанских вина, као: Марсала, Кабрето, Велва и бело Дејато. Продају у флашама по умереним ценама.

Милани се налази на кеју то Франц Генерал Штаба. 22

Стовариште

израђеног дувана, цигара и цигарета

Ј. БАСТОС

Чист Хава Екстра Фина

Ставља на трговце својој поштованој војној кавијентели да је француска кућна Ј. Бастос отворила стовариште цигара и цигарета у белам пакетица, чиста Хавава, нарочито за господу офцијере, као и у главним и ружичастим пакетицама.

Стовариште се налази у улици Победне (Нике) бр. 39.

Продаја искључиво само за војничке снабвљивачке фирме.

Продаја на велико и на ситно. 36—

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС

специјалиста за унутарње болести. — Управник болнице за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12 сати и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франц бр. 85 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у својој приватној уличкој простори, наследница Ворфа бр. 85 — у поредној кући са булеваром краља Константина.

Поткожно убризгавање Нео-излареана као и новог француског препарата „Galy“ против сифилиса. 56—

Атинска Банка

има част известити публику, офцијаре и војнике, као и српске суботелце да је отворила једну филијалу у граду улице која чини угло са „Грчком Народном Банком“, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе обавезу новца њиховим породицама у Француској, Алжиру, Гвинеји, Русији, Кореји и свим француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним градовима Србије.

Филијала је узела на себе и обавезу банкарске операције: куповину и продају стране новца, емисију кредитних писменица; налоге за исплате у свима градовима Грчке, Европе и тропских земаља; берлинске налоге и исплате купона итд.

Сам вага, по налогу „Српског Црвеног Крста“ вршица је на себе данашње новчаних притока која су му намењени.

ДОБРА ВЕСТ!

Дирекција „Беле Куле“ част је известити г. г. српске офцијаре, да је опет отворила свој локал „Варшете Бела Кула“ са групом од 24 артиста, најбољих, који се налазе у Солуну. Међу артистима је и српски дуэт: Антонија Жунавић и Коста Илић.

Ко хоће да проведе пријатно вече, нека дође у варшете „Бела Кула“.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА

◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварницу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

За Нову Годину спрењена је МЛАДА ПРАСЕЋИНА одличног квалитета.

За сваки дан: Бевалчава, гудач, булбастике, пикетије и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по једнојку.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Одличан српски кувар београђанин Никола Грба-Куваћемо чисту српску каву,

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

17—20

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пуштите саме цигарете из прве и најбоље фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкукловије цигарете к азијан свих врста.

Награђена првом највишом наградом на изложби у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Мирасато“ и ДУВАН ЗА ЛУКЕ. 76—90

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победа бр. 11, на кеју до бродови „Пате“ (орелет).

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове врши обичне и телеграфске поштом исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Сва пожеља може бити да нам се упућује поштом или упућивањима у свима местима.

Уз сваку поштом треба нам јавити тачну адресу коме има новца да се упуће.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 76 — УПРАВА

О болом у души, извештавам среднике и пријатеље, да је мој добри брат

† Мијајло Миловановић

поштар из Београда

умро 13. ок. мес у 44. год, после кратког боловања. Сахрањен је 15. ок. мес. у српском гробљу у Зејтинцима.

Нарочиту благодарност дугујем г. Аци Малутинићу кондуктеру поште Кочанске, који је обилазно мога пок. брата Мику док је боловао, па и мени помогао око припреме приликом потреба.

Благодарим такође и свем пошт.-телеграф. особљу, које нежалаше труда и испрати покојника, као свог дугогодишњег колегу и друга до вечне му куће.

Ожалостени брат са осталим породицом.

Раде М. Миловановић,
Управник поште Кумановске.

Одговорни уредник М. Тазулар